

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Psycho-Social Factors Related to Public Mind Behavior of Students Faculty of Education

Udonthani Rajabhat University

สุนิสา วงศ์อารีย์

Sunisa Wongaree

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Faculty of Education, UdonThani Rajabhat University

Corresponding author, E-mail : oisunisa2524@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจิตสาธารณะและปัจจัยทางจิตสังคมที่สามารถทำนายจิตสาธารณะของนักศึกษา ตัวอย่างเป็น นักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 337 คน สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด จำนวน 119 ข้อ แบ่งเป็น 7 ตอน ได้แก่ 1) จิตสาธารณะ 2) การรับรู้ความสามารถของตน (X_1) 3) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_2) 4) เจตคติที่ดีต่อจิตสาธารณะ (X_3) 5) การอบรมเลี้ยงดู (X_4) 6) การได้รับการสนับสนุนทางสังคม (X_5) และ 7) การได้รับแบบอย่างจากสื่อมวลชน (X_6) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนี ความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) เท่ากับ 0.60 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.202- 0.673 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .707, .823, .850, .840, .814, .868 และ .876 ตามลำดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) ส่วนปัจจัยทางจิตสังคมที่เป็นตัวทำนาย จิตสาธารณะ พบว่า การรับรู้ความสามารถของตน (X_1) และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม (X_5) ร่วมกันทำนายการมีจิตสาธารณะของ นักศึกษาได้ ร้อยละ 55.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสร้างสมการถดถอยในรูปแบบแนบ และคะแนนมาตรฐาน ตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = 55.549 + 15.262(X_1) + 4.152(X_5)$$

$$\hat{Z} = 0.664(X_1) + 0.178(X_5)$$

คำสำคัญ : จิตสาธารณะ

ABSTRACT

The objective of this research was to study public mind behavior and examine psychosocial factors which can predict public mind behavior of students. The sample was 337 of first and fourth undergraduate student of first semester in academic year 2016. Selected by means of Stratified Random Sampling. This research was processed with questionnaire and a 119-item consisted of 7 sections; 1) public mind behavior 2) self-efficacy (X_1) 3) future orientation (X_2) 4) positive attitudes toward public mind behavior (X_3) 5) rearing practices (X_4) 6) social support (X_5) and 7) media idol (X_6). Such questionnaire were 5 rating scale with the IOC (index of item-objective congruence) between 0.60 and 1.00, the discrimination between 0.202 and 0.673, and the reliability of .707, .823, .850, .840, .814, .868 and .876 respectively. Data were analyzed by statistics using percentage, means, standard deviation and inference statistic and multiple regression analysis.

The results shown that public mind behavior are high level ($\bar{X} = 3.99$) and psychosocial factors which was a predictor of students' public mind behavior found that the following 2 predictors, self-efficacy (X_1) and social support (X_5) variables altogether had predictive power on students' public mind behavior at 55.9% statistically significant at the 0.05 level. Regression equations were formulated in form of raw and standard scores as follows:

$$\hat{Y}: 55.549 + 15.262(X_1) + 4.152(X_5)$$

$$\hat{Z}: 0.664(X_1) + 0.178(X_5)$$

Keywords: Public Mind Behavior

บทนำ

จิตสาธารณะ (Public Mind) เป็นสิ่งสำคัญที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นในสังคม ประชาชนทุกคนพึงมีและยึดมั่นไม่ว่าจะมีบทบาทอยู่ในส่วนใดของสังคม ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และองค์กรต่างๆ ที่บุคคลเป็นสมาชิก เนื่องจากจิตสาธารณะคือการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม พร้อมทั้งจะเสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคมด้วยความเต็มใจ [1] จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม และประเทศชาติ โดยกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่สังคมให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้เป็นผู้มีจิตสาธารณะนั้นคือกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเห็นได้จากความพยายามในการปลูกฝังเรื่องจิตสาธารณะในสังคมไทย ดังปรากฏในการบัญญัติถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในนโยบายพระราชบัญญัติและมาตรฐานตัวชี้วัดทางการศึกษาต่างๆ อาทิ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ซึ่งระบุว่า

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และมาตรา 7 ซึ่งมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องในด้านต่างๆ รวมถึงการรู้จักรักษาสถาปัตยกรรมส่วนรวมและของประเทศชาติผ่านกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดตัวบ่งชี้ 1.5 คุณธรรมจิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก เป็นคุณลักษณะประการหนึ่งของคนไทยที่พึงประสงค์ และในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัยอย่างเป็นธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ตรงตามความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และทักษะการเรียนรู้จากการปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมที่จำเป็นและเพียงพอต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม ตลอดจนมีคุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ สามารถอยู่ใน

สังคมได้อย่างปกติสุข นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ [2] ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาคุณภาพของเยาวชนไทย จึงให้ความสำคัญกับการมีจิตสาธารณะที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงรู้จักการรักษามูลค่าประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ โดยการกำหนดให้ “จิตสาธารณะ” เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 1 ใน 8 ข้อ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ซึ่งสถานศึกษาต้องเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมสาธารณะ เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ซึมซับสิ่งดีๆ จากการทำกิจกรรม และเป็นนิสัยติดตัวไป เพราะถ้าหากสังคมไทยเต็มไปด้วยบุคคลที่มีจิตสาธารณะ เห็นอกเห็นใจกัน ก็จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แม้ว่ารัฐบาลจะให้ความสำคัญในการพัฒนาคนให้มีจิตสาธารณะแล้วก็ตาม แต่ยังมีรายงานการวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงการที่บุคคลในสังคมยังขาดการมีจิตสาธารณะอยู่ เช่น งานวิจัยของ Chai.P.[3] ได้ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะของคนกรุงเทพมหานคร พบว่า คะแนนจิตสาธารณะของคนส่วนใหญ่ค่อนข้างต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจากการสำรวจข้อมูลชี้ให้เห็นว่า เยาวชนไทยส่วนใหญ่ยังขาดจิตสาธารณะอยู่มาก นักศึกษาส่วนใหญ่แสดงความสนใจและเน้นการเลือกปฏิบัติที่ส่งผลประโยชน์ต่อตนเอง มีความตระหนักในผลที่เกิดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อยมาก รวมถึงในแต่ละปีรัฐบาลต้องสูญเสียงบประมาณเพื่อปรับปรุงสาธารณสมบัติส่วนรวม เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา ตู้โทรศัพท์สาธารณะ ไฟฟ้า ถนน ฯลฯ อันเกิดจากการชำรุดเสียหายจากการถูกทำลาย จึงมีการประชาสัมพันธ์ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้ประชาชนเกิดจิตสาธารณะด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ รวมทั้งป้ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งมักจะพบข้อความ เช่น โปรดอย่าทำลายสิ่งของสาธารณะ ทั้งขยะลงในถัง กรุณาปิดน้ำเมื่อเลิกใช้ เป็นต้น จึงแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังขาดจิตสาธารณะในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิทธิในการใช้สิ่งของส่วนรวม ไม่ตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวม โดยมองว่าสิ่งของที่เป็นของสาธารณะนั้นเป็นทรัพย์สินของภาครัฐหรือของราชการที่คนทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์ได้ เป็นสิ่งที่ตนเองสามารถนำมาใช้ประโยชน์หรือร่วมใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแล [4] ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพของบุคคลของชาติให้เป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนา

เยาวชนไทยให้รู้จักประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี มีประโยชน์ต่อสังคมจนเป็นกิจนิสัย มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม มีวิจารณญาณที่จะทำสิ่งที่จะเกิดผลดีต่อตนเองและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งจะทำให้สังคมไทยเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาจิตสาธารณะและปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ทั้งที่เป็นปัจจัยจิตลักษณะที่เกิดขึ้นภายในจิตของบุคคล ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน ลักษณะมุ่งอนาคต และเจตคติที่ดีต่อจิตสาธารณะ และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการได้รับแบบอย่างจากสื่อมวลชนเนื่องจากนักศึกษาวิชาชีพครูถือเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทุกด้าน เป็นผู้นำภูมิปัญญา จริยธรรม การพัฒนาความคิดที่ต้องส่งทอดโอกาสและสิ่งดีงามกลับคืนสู่สังคม เพราะในอนาคตนักศึกษาวิชาชีพครูจะต้องออกไปเป็นครูที่มีคุณภาพ ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนศิษย์ และจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อสังคมสูง และมีโอกาสที่จะปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาสังคมไปในรูปแบบที่เหมาะสม และเพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาได้พิจารณาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษา และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมหรือปลูกจิตสำนึกในด้านจิตสาธารณะให้แก่นักศึกษาเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคม และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่สามารถทำนายจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.1 การรับรู้ความสามารถของตน
- 1.2 ลักษณะมุ่งอนาคต
- 1.3 เจตคติที่ดีต่อจิตสาธารณะ
- 1.4 การอบรมเลี้ยงดู
- 1.5 การได้รับการสนับสนุนทางสังคม
- 1.6 การได้รับแบบอย่างจากสื่อมวลชน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตสาธารณะแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวม ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา และด้านการเคารพสิทธิในการใช้สิ่งของส่วนรวม

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,140 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 - 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 337 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ [5] ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ชั้นปี และเกรดเฉลี่ยสะสม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามจิตลักษณะและปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคตเจตคติที่ดีต่อจิตสาธารณะ การอบรมเลี้ยงดู

การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการได้รับแบบอย่างจากสื่อมวลชน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับโดย 1 หมายถึง จริงน้อยที่สุด จนถึง 5 หมายถึงจริงมากที่สุด

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และเลือกข้อคำถามที่คำนวณได้ค่าสหสัมพันธ์มากกว่าหรือเท่ากับ 2.00 มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha reliability) ได้ผลดังนี้

แบบสอบถามจิตสาธารณะ จำนวน 24 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .202 - .383 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .707 ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .256 - .576 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .823 ด้านลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 18 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .255 - .640 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .850 ด้านเจตคติที่ดีต่อจิตสาธารณะ จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .239 - .593 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .840 ด้านการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 16 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .219 - .566 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .814 ด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 16 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .293 - .585 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .868 และด้านการได้รับแบบอย่างจากสื่อมวลชน จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .264 - .673 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .876

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำบันทึกข้อความเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พร้อมทั้งชี้แจงแนวทางในการดำเนินการเก็บข้อมูลกับนักศึกษา
2. จัดเตรียมแบบสอบถามให้พร้อมและเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อเตรียมสำหรับในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาสมการทำนายจิตสาธารณะของนักศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นและการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักศึกษาคิดว่าการดูแลรักษาความสะอาดในบริเวณมหาวิทยาลัยเป็นหน้าที่ของทุกคน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ นักศึกษาคิดหาทางแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่เกิดจากการทิ้งขยะไม่เป็นที่สำหรับด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ นักศึกษาจะเก็บภาชนะไว้ยังที่เก็บ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เมื่อนักศึกษาพบเจออุปกรณ์หรือสิ่งของต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเสียหายหรือชำรุด นักศึกษาจะรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และด้านการเคารพสิทธิในการใช้สิ่งของส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 โดย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ถ้าบังเอิญหยิบอุปกรณ์ในห้องเรียนกลับไปบ้าน นักศึกษาจะรีบนำมาคืน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ถ้ามีคนต้องการใช้โต๊ะอาหาร นักศึกษาจะรีบรับประทานอาหารแล้วลุกจากโต๊ะ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรจิตสาธารณะของนักศึกษา

(n = 337)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
จิตสาธารณะ	3.99	.402	มาก
ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อ	3.81	.468	มาก
ส่วนรวม	4.08	.510	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา	4.07	.476	มาก
ด้านการเคารพสิทธิในการใช้สิ่งของ			
ส่วนรวม			

2. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อหาตัวทำนายจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พบว่า ตัวแปรทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน (X_1) และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .748 และมีอำนาจในการทำนายการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาได้ร้อยละ 56.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายการมีจิตสาธารณะของนักศึกษามากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตน ($\beta=.664$) รองลงมาคือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ($\beta=.178$) สามารถสร้างสมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = 55.549 + 15.262(X_1) + 4.152(X_5)$$

$$\hat{Z} = 0.664(X_1) + 0.178(X_5)$$

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ในการทำนาย ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
การรับรู้ความสามารถของตน	15.262	.664	11.764*	.000
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม	4.152	.178	3.176*	.000
$R^2 = .553$, Std. E = 7.697, F = 101.215				

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาระดับจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พบว่า นักศึกษามีจิตสาธารณะ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา รองลงมาคือด้านการเคารพสิทธิในการใช้สิ่งของส่วนรวม และด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวม ตามลำดับ การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะการปลูกฝังเกี่ยวกับการมีจิตสาธารณะได้มีการพยายามอย่างต่อเนื่องในทุกระดับของการศึกษา และในระดับอุดมศึกษาทางมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมของนักศึกษา โดยให้มหาวิทยาลัยต่างๆ รับนโยบายไปดำเนินการ อีกทั้งในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในด้านนโยบายและมาตรการในการดำเนินงานได้ระบุไว้ว่าเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้รอบรอบและมีจิตสำนึกเชิงจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยพัฒนาหลักสูตรให้มีกิจกรรมควบคู่กับการเรียนการสอน และสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับสังคม โดยให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน[6] นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ ภาระหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่กำลังพัฒนา คือ การผลิตคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านจริยธรรม ความรู้ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ เพื่อออกไปรับใช้สังคม และเพื่อการพัฒนาประเทศ การที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ดังกล่าวต้องอาศัยองค์ประกอบ

หลายประการ นับตั้งแต่การบริหาร การจัดการสอนและงาน กิจกรรมนักศึกษา ดังนั้นงานกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นงานหนึ่งที่มีบทบาทอย่างกว้างขวาง ในการที่จะช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่ Wanlapa, T. [7] กล่าวว่า การที่นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้น กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้เป็นจุดศูนย์กลางของกระบวนการพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ และเป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของสถาบันอุดมศึกษา กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดให้แก่ นักศึกษาจึงมีความสำคัญควบคู่ไปกับการเรียนการสอนที่มีอยู่ในหลักสูตร ถือเป็นงานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนานักศึกษานอกห้องเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ Aomchai, V.[8] ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ระดับจิตสาธารณะของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้าพเจ้าต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ข้าพเจ้าชอบทำงานเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะเพราะก่อให้เกิดความรักความสามัคคีกัน และข้าพเจ้าจะแบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อนๆ และรุ่นน้องที่มีฐานะยากจน หรือให้ความช่วยเหลือพวกเขาด้วยความเต็มใจ

2. การศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนาย จิตสาธารณะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ตัวแปรทำนายที่มีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะสูงสุดจะถูกคัดเลือกสู่สมการทำนายเป็นลำดับที่ 1 และตัวแปรทำนายที่สำคัญรองลงมาเข้าสู่สมการทำนายเป็นลำดับถัดไป พบว่า การรับรู้ความสามารถของตน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม มีอำนาจในการทำนายการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ได้ร้อยละ 56.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายการมีจิตสาธารณะของนักศึกษามากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตน รองลงมาคือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ในส่วนการรับรู้ความสามารถของตนทั้งนี้เป็นเพราะตามแนวคิดของ Bandura, A. [9] ที่เชื่อว่าการรับรู้ความสามารถของตน มีความสำคัญและมีผลต่อการกระทำของบุคคลมีผลต่อการเลือกกิจกรรม การใช้ความพยายาม ความอดทนในการทำงาน

การคิด และปฏิกิริยาทางอารมณ์ของบุคคล และยังเห็นว่าความสามารถของคนเราไม่ตายตัว หากยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ดังนั้นสิ่งที่กำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออก จึงขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนในสถานการณ์นั้นๆ รวมทั้งการรับรู้ความสามารถของตนมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือบุคคลจะตีความจากสถานการณ์และคาดการณ์ในอนาคตเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ดังนั้นบุคคลที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถสูงจะมองสถานการณ์ที่พบว่าเป็นโอกาส และมองภาพความสำเร็จเป็นสิ่งที่น่าการกระทำ บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองและตั้งเป้าไว้สูงจะมีแรงจูงใจในการกระทำสูงด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kosol, M.[10] พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ และงานวิจัยของ Chutapon, N.[11] พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเกี่ยวกับจิตสาธารณะ โดยมีอิทธิพลทางตรงต่อจิตสาธารณะ นอกจากนี้ในส่วนการได้รับการสนับสนุนทางสังคมทั้งนี้เนื่องจากการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เช่น ครอบครัว เพื่อน และคณาจารย์ จะมีความใกล้ชิดทางอารมณ์ให้การสนับสนุนทางจิตใจ แสดงความรักและห่วงใย สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของBandura, A.[12] ที่อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ว่าองค์ประกอบภายในมนุษย์และสิ่งแวดล้อมต่างมีอิทธิพลต่อกันและกัน ในลักษณะที่แต่ละองค์ประกอบต้องสัมพันธ์กันอย่างถ้อยที่ถ้อยอาศัย ความสัมพันธ์เกิดระหว่าง องค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ความคาดหวัง หรือความเชื่อ และปัจจัยภายในตัวบุคคล 2) พฤติกรรม และ 3) สิ่งแวดล้อม ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง 3 ปัจจัย มีลักษณะต่อเนื่องกันเป็นขั้นตอนเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกันไว้ (Inter Locking System) ในบางครั้งสิ่งแวดล้อมอาจมีส่วนในการทำให้เกิดพฤติกรรมได้มากกว่าองค์ประกอบภายในตัวบุคคล แต่ในบางเวลาองค์ประกอบภายในตัวบุคคลก็อาจจะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมมนุษย์มากกว่าสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Aomchai, V.[13] ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า การสนับสนุนจากครอบครัวสามารถร่วมกันเป็นตัวพยากรณ์กับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

และการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา นอกจากนี้ จากการวิจัยของ Pinkanok, V. [14] พบว่า การสนับสนุนทางสังคม สามารถเป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงสำหรับพฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือได้อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1.1 มหาวิทยาลัยควรนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้เป็นจุดแข็งของมหาวิทยาลัยในด้านการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีอัตลักษณ์ในเรื่องจิตสาธารณะ และปลูกฝังการมีจิตสาธารณะให้นักศึกษา

1.2 มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการจัดกิจกรรม และโครงการเพื่อให้นักศึกษาและบุคคลทั่วไปได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ และประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นอย่างทั่วถึงหรืออาจจัดพิธีมอบรางวัล หรือเกียรติบัตร แก่นักศึกษาที่ทำคุณประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย สำหรับอาจารย์ผู้สอนควรส่งเสริมทางด้านจิตสาธารณะต่อสถาบันของนักศึกษา โดยผ่านกระบวนการสอนในรายวิชาต่างๆ ให้นักศึกษามีความผูกพัน ความรัก ความภูมิใจในสถาบันของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีจิตสาธารณะในกลุ่มประชากรอื่น เช่น บุคลากรของมหาวิทยาลัย ทั้งผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา สำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ได้สนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] Haruthai,A. (2001).**Relationships between personal factors, leadership, lifestyle, self-directed learning ability, and public consciousness of nursing students, Bangkok Metropolis.** Doctoral thesis in Education, Psychology Department, Chulalongkorn University.
- [2] Ministry of Education. (2008). **Government Regulations, Teachers and Educational Personnel Act 2008.** Bangkok: Ministry of Education.
- [3] Chai, P.(2003). Public Mind: social orientation and Policy implications. **Journal of Office of the Royal Society**, 28(2), 431 449.
- [4] Charunee,C. (2012).**Psycho-social factors related to public mind behavior of students in muang Lopburi district, Lopburi province.** Doctoral thesis in Education, Applied Behavioral Science Research Department, Srinakharinwirot University.
- [5] Yamane, T. (1973).**Statistic An Introductory Analysis..** 3rd ed.New York : Harper & Row.
- [6] Office of the Education Council. (2005).**National Education Standards.** Bangkok : Office of the Education Council.
- [7] Wanlapa, T. (2000). **Student development of the University.** Bangkok: Chulalongkorn University.
- [8] Aomchai,V. (2010).**Factors affecting towards public mind of Prince of songkla university's students.** Pattani: Prince of Songkla University, Pattani Campus.
- [9] Bandura, A. (1977).**Social learning theory..** Englewood Cliffs,New York: Prentice Hall.
- [10] Kosol, M. (2004). **Psychosocial Factors Related to Public Mind Behavior of The Police Officer.** Doctoral thesis in Education, Applied Behavioral Science Research Department, Srinakharinwirot University.
- [11] Chutapon, N. (2011). **Causal Factors Influencing Public Mind Of Matthayomsuksa II In Bangkok Educational Service Area III.** Doctoral thesis in Education, Educational Research and Statistics Department, Srinakharinwirot University.
- [12] Bandura, A. (1986). **Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory.** Englewood Cliffs, New York: Prentice Hall
- [13] Aomchai,V. (2010).**Factors affecting towards public mind of Prince of songkla university's students.** Pattani: Prince of Songkla University, Pattani Campus.
- [14] Pinkanok, V. (2010). Factors related to volunteer spirit of undergraduate students at King Mongkut's University of Technology North Bangkok.**The Journal Of Faculty Of Applied Arts.** 3(1), 9-16.